

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

до проєкту нормативно-правового акта «Вимоги до оцінки безпеки атомних станцій щодо зовнішніх впливів природного характеру»

Мета: акт спрямований на удосконалення системи нормативно-правового регулювання ядерної та радіаційної безпеки ядерних установок в частині оцінки безпеки атомних станцій щодо зовнішніх впливів природного характеру та приведення національного законодавства у відповідність з міжнародними нормами.

1. Підстава розроблення проєкту акта

Проєкт акта розроблений Державною інспекцією ядерного регулювання України в рамках проєкту Європейської Комісії INSC U3.01/14 & U3.01/15, Компонент С (UK/TS/53) «Посилення та приведення українських нормативних документів з ядерної безпеки у відповідність із досвідом ЄС, передовою практикою та нормативно-правовою базою Євратома» та на виконання п. 3.4 Перспективного плану нормативного регулювання Державної інспекції ядерного регулювання України на 2020-2023 р.р., схваленого Комісією з нормативного регулювання Державної інспекції ядерного регулювання України (протокол від 06.03.2019 № 2/2019).

2. Обґрунтування необхідності прийняття акта

Розробка проєкту акта зумовлена необхідністю:

деталізації та конкретизації вимог з ядерної та радіаційної безпеки з оцінки безпеки атомних станцій щодо зовнішніх впливів природного характеру, встановлених чинним законодавством України;

приведення національного законодавства у відповідність з міжнародними нормами шляхом врахування низки референтних рівнів Асоціації західноєвропейських ядерних регулюючих органів (WENRA), які не врегульовані на сьогоднішній день чинними нормативно-правовими актами у сфері забезпечення ядерної та радіаційної безпеки з оцінки безпеки атомних станцій щодо зовнішніх впливів природного характеру.

Проєкт акта відповідає стратегічним цілям, визначеним Програмою діяльності Кабінету Міністрів України.

3. Суть проєкту акта

Проєктом акта встановлюються загальні вимоги, критерії та принципи забезпечення безпеки під час та після зовнішніх впливів природного характеру на атомні станції. Вимоги, встановлені в проєкті акта, можуть застосовуватися як рекомендаційні до інших ядерних установок, а саме: об'єктів із виробництва ядерного палива; ядерних реакторів, які містять критичні та підкритичні збірки; дослідницьких реакторів; підприємств і установок зі збагачення та перероблення ядерного палива; сховищ відпрацьованого ядерного палива та засобів транспортування ядерного палива.

У проєкті акта деталізовані вимоги в частині оцінки безпеки атомних станцій щодо зовнішніх впливів природного характеру, що встановлені у Загальних положеннях безпеки атомних станцій, затверджених наказом Державного комітету ядерного регулювання України від 19 листопада 2007 року № 162, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 25 січня 2008 року за № 56/14747 (зі змінами), Правилах ядерної безпеки реакторних установок атомних станцій з реакторами з водою під тиском, затверджених наказом Державного комітету ядерного регулювання України від 15 квітня 2008 року № 73, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 09 червня 2008 року за № 512/15203.

Прийняття акта усуває окремі невідповідності вимог чинних в Україні нормативно-правових актів з ядерної та радіаційної безпеки з оцінки безпеки атомних станцій щодо зовнішніх впливів природного характеру референтним рівням Асоціації західноєвропейських ядерних регулюючих органів (WENRA).

4. Правові аспекти

У зазначеній сфері суспільних відносин діють такі нормативно-правові акти:

Закони України:

- «Про використання ядерної енергії та радіаційну безпеку»;
- «Про дозвільну діяльність у сфері використання ядерної енергії»;
- «Про фізичний захист ядерних установок, ядерних матеріалів, радіоактивних відходів, інших джерел іонізуючого випромінювання».

Норми та правила з ядерної та радіаційної безпеки:

- Загальні положення безпеки атомних станцій, затверджені наказом Державного комітету ядерного регулювання України від 19 листопада 2007 року № 162, зареєстровані у Міністерстві юстиції України 25 січня 2008 року за № 56/14747 (зі змінами);

- Правила ядерної безпеки реакторних установок атомних станцій з реакторами з водою під тиском, затверджені наказом Державного комітету ядерного регулювання України від 15 квітня 2008 року № 73, зареєстровані у Міністерстві юстиції України 09 червня 2008 року за № 512/15203;

- Вимоги до оцінки безпеки атомних станцій, затверджені наказом Державного комітету ядерного регулювання України від 22 вересня 2010 року № 124, зареєстровані у Міністерстві юстиції України 21 жовтня 2010 року за № 964/18259 (зі змінами);

- Вимоги з безпеки до вибору майданчика для розміщення атомної станції, затверджені наказом Державного комітету ядерного регулювання України від 07 квітня 2008 року № 68, зареєстровані у Міністерстві юстиції України 28 травня 2008 року за № 467/15158;

- Вимоги до сейсмостійкого проектування та оцінки сейсмічної безпеки енергоблоків атомних станцій, затверджені наказом Держатомрегулювання від 17 жовтня 2016 року № 175, зареєстровані у Міністерстві юстиції України 07 листопада 2016 року за № 1449/29579 (зі змінами).

5. Фінансово-економічне обґрунтування

Реалізація акта не потребує додаткових матеріальних або інших витрат з Державного бюджету України.

6. Прогноз впливу

Акт не є регуляторним актом і тому не матиме впливу на ринкове середовище, забезпечення прав та інтересів суб'єктів господарювання, громадян і держави.

Реалізація акта не матиме впливу на розвиток регіонів.

Реалізація акта не матиме впливу на ринок праці.

Реалізація акта позитивно впливає на громадське здоров'я, на екологію та навколишнє природне середовище.

Реалізація акта не матиме впливу на інші сфери суспільних відносин.

7. Позиція заінтересованих сторін

Реалізація акта не матиме впливу на ключові інтереси заінтересованих сторін.

Реалізація акта не матиме впливу на інтереси окремих верств (груп) населення, об'єднаних спільними інтересами, суб'єктів господарювання тощо.

Проект акта не стосується питань функціонування місцевого самоврядування, прав та інтересів територіальних громад, місцевого та регіонального розвитку.

Проект акта не стосується соціально-трудової сфери та прав осіб з інвалідністю - всеукраїнських громадських організацій інвалідів, їх спілок.

Проект акта не стосується сфери наукової та науково-технічної діяльності.

8. Позиція заінтересованих органів

Проект акта потребує погодження з Міністерством енергетики та захисту довкілля України, Державною службою України з надзвичайних ситуацій, Державною регуляторною службою України.

9. Правова експертиза

Проект акта потребує проведення правової експертизи Міністерством юстиції України та підлягає державній реєстрації.

10. Запобігання дискримінації

У проекті акта відсутні положення, які містять ознаки дискримінації. Проект акта не потребує проведення громадської антидискримінаційної експертизи.

11¹. Відповідність принципу забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків

У проекті акта відсутні положення, які порушують принцип забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків.

11. Запобігання корупції

У проекті акта відсутні правила і процедури, які можуть містити ризики вчинення корупційних правопорушень та правопорушень, пов'язаних з корупцією.

12. Прогноз результатів

Очікувані результати реалізації акта пов'язані з:

встановленням чітко визначених вимог до оцінки безпеки атомних станцій щодо зовнішніх впливів природного характеру;

оптимізацією підготовки та удосконаленням документів, що обґрунтовують безпеку, підвищенням якості їх оцінки експертними організаціями;

забезпеченням прозорості та передбачуваності під час здійснення дозвільних процедур Державною інспекцією ядерного регулювання України;

гармонізації законодавства України з законодавством ЄС, міжнародними вимогами та стандартами МАГАТЕ, що діють у сфері використання ядерної енергії.